

طرح جامع سامانه‌ی ازدواج

معاونت تبلیغ حوزه علمیه قم
و اندیشگاه علوم پزشکی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم پزشکی

است و از سوی دیگر، ازدواج دینی در حد قابل قبولی حمایت نمی‌شود.

مهم‌ترین عامل این نابسامانی،
دوگانگی فرهنگی حاکم بر جامعه است
که از طرفی، بنابر دستورات دینی هرگونه
ارتباط خارج از چارچوب را رد می‌کند
و از طرف دیگر، ازدواج را در بخشی از
دستورات دینی با پیرایه‌های غلط

مقدمه

از نظر دینی وجود فساد در ابعاد مختلف از جمله فساد جنسی، در جامعه پذیرفته نیست و دین برای مقابله با فساد جنسی، ازدواج را در ابعاد مختلف آن مطرح کرده است؛ ولی در وضعیت کنونی جامعه ما از طرفی، اسباب تحریک و فساد جنسی رو به گسترش و فزونی

می‌پذیرد؛ یعنی تنها در قالب تک همسری آن هم با تأخیر چند ساله از بلوغ جنسی با صرف خرجهای فراوان و کمرشکن صورت می‌گیرد که نتیجه‌اش، بن بست در انجام راه حلال است؛ زیرا راه قابل انجامی برای نوجوانان تا اوائل جوانی و جوانان بدون پشتونه مالی و متاهلان نیازمند به همسر دیگر و زنان بیوه نیازمند به ازدواج مجدد وجود ندارد، و در مورد نوجوانان نیز با دشواری فراوان رو به رو است. بنابراین، بدینهی است که پایان راه به گسترش راههای حرام ختم خواهد شد.

در همین راستا، معاونت تبلیغ حوزه علمیه قم پس از انجام تحقیقات و مطالعات لازم، به تدوین طرحی با عنوان «طرح جامع ساماندهی ازدواج» مبادرت ورزیده است که در آن، پس از ترسیم وضعیت موجود، ازدواج در بخشهای مختلف، آسیب‌شناسی گردیده و سپس در جهت رسیدن به هدف

کلان طرح که همانا ایجاد امنیت و آرامش جنسی در جامعه است، اهدافی از جمله ساماندهی ازدواج جوانان و احیاء ازدواج دینی اعم از ازدواج ابتدایی، مجدد و وقت در نظر گرفته شده و محورهای فرهنگی، اقتصادی و قانونی با راهکارهای متناسب این محورها و حتی تشکیل ستادی که در جهت اجرایی کردن طرح، ایفاء نقش می‌کند، لحاظ گردیده و در پایان، سیاستهای کلی آورده شده است.

البته در این طرح اهتمام بیشتری به بعد فرهنگی مبذول گردیده؛ زیرا اعتقاد بر این است که برای حل معضلات و مشکلات جامعه در خصوص ترویج و تشویق به ازدواجهای دینی در جهت مقابله با فساد جنسی، بیش از هر چیز بایسد در بخش فرهنگی جامعه اصلاحاتی پدید آید و از آنجا که مبلغان محترم در جهت تحکیم

Moballeghan@hawzah.net

ترسیم وضعیت موجود

وضعیت کنونی جامعه را در امور جنسی می‌توان به طور خلاصه در چند بند مورد بازبینی قرار داد:

۱. اسباب تحریک جنسی وارتكاب فعل حرام رو به گسترش می‌باشد و از جانب حکومت اقدام مؤثری صورت نگرفته است.

۲. نیازهای جنسی ارضاء نشده در تمام افشار جامعه، اعم از مجرد و متأهل، و پیر و جوان به راحتی مشهود است که فرآگیری چشم‌چرانی مؤید این عمومیت است.

۳. عدم ارضاء جنسی از راه حلال عامل بسیاری از نارضایتیها نسبت به حکومت گردیده است.

۴. تأثیر فشارهای جنسی در ارتکاب قتلها، بزه‌ها، ابتلاء به اعتیاد، ناهنجاریهای رفتاری، بدحجابی و ... قابل انکار نیست.

اعتقادات و فرهنگ دینی مردم نقش مهمی را ایفا می‌کنند، این طرح جهت مطالعه و اجراء بخششانی از آن که در محل تبلیغ امکان‌پذیر است، همچنین اظهار نظر ارائه می‌گردد. امیدواریم با استفاده از نظرات شما عزیزان بتوانیم گامهای بلندی در جهت اصلاح امور فرهنگی برداریم.

یادآوری این مطلب لازم به نظر می‌رسد که انگیزه ما از ارائه طرح، روش‌نگری و تلاش جهت تبیین ابعاد مختلف دستورات دین در زمینه ازدواج می‌باشد تا در جهت فرهنگ‌سازی در بین عموم مردم گامی برداشته شود. چنانچه خوانندگان محترم در هر بخش از این طرح نیاز به توضیح بیشتری داشته باشند، می‌توانند با ما تماس بگیرند.

شماره تلفنها: ۰۹۱۶۶۶۸،

داخلی: ۰۳۱۴-۶۰۵۹۳۰

فاکس: ۰۹۱۴۴۶۶

پست الکترونیک:

- بر سر راه ازدواج است، می‌توان به شرح ذیل مطرح کرد.
- الف. آسیبها در بخش جوانان و نوجوانان
۱. در بسیاری از جوانان انگیزه اقدام به ازدواج از بین رفته و ترس از ازدواج به خاطر احتمال شکست (که گاهی به معنی تجرد تا آخر عمر است) تقویت شده است و این امر در مشاوره‌ها تشدید می‌شود.
  ۲. به دلیل هرزگی برخی از پسران و از میان رفتن پرده‌های حیاء در میان برخی از دختران، تنوع طلبی جنسی یا انحرافات اخلاقی، جایگزین ازدواج گردیده است که نتیجه آن، شکل گرفتن زندگی‌های مجردی تا آخر عمر و یا در صورت ازدواج، موجب تزلزل خانواده و ادامه انحرافات اخلاقی شده است.
  ۳. سن ازدواج بالا رفته و این خود در تضعیف انگیزه ازدواج و عیب‌گیر
۵. بسیاری از سفرها به خارج کشود در قالب تحصیل، تجارت، ورزش، سیاحت، ساخت فیلم و ... با انگیزه جنسی صورت می‌گیرد که علاوه بر خسارت فراوان معنوی، ضرر مهمنت‌آفرین نیز در بر دارد.
۶. مشغولیت فکری به خاطر امور جنسی، موجب افت تحصیلی و علمی در سازمانهای آموزشی گردیده است.
۷. بازار فحشاء رو به گسترش و سن فاحشه‌ها رو به پایین آمدن است؛ به گونه‌ای که افراد مجرد و گاهی متاهلین را آلوه کرده است.
۸. عده زیادی از جوانان و نوجوانان ما گرفتار روابط حرام شده و عده‌ای هم که خود رانگاه می‌دارند، در رنج، ناراحتی، افسردگی و ... به سر می‌برند و در میان برخی، دین‌گریزی و یا تلخ‌کامی نسبت به دین به وجود آمده است.
- آسیب‌شناسی ازدواج**
- اموری را که به عنوان آسیب و مانع

که نتیجه آن در بعضی موارد، تلقی تقسیر دین در منع از رابطه دختر و پسر بوده است.

ب، آسیب‌های موجود در عموم مردم ۱. از نظر عامه مردم سن صلاحیت برای ازدواج در حال بالا رفتن است و الگوی مناسی برای زمان خاص، ارائه و تبلیغ نشده است.

۲. فرهنگ عامه، عدم اقدام به موقع خانواده‌ها برای ازدواج فرزندانشان را چندان عیب نمی‌شمارد و آن را از خانواده‌ها طلب نمی‌کند.

۳. در فرهنگ عامه مردم، تجرد عیب شمرده نمی‌شود.

ج. آسیب‌ها در بخش خانواده

۱. طرز تفکر غالب خانواده‌ها این است که ازدواج فرزندان خود را حتی به اندازه تحصیل به موقع و سربازی آنان، ضروری نمی‌دانند و نظر دین درباره وجوب ازدواج به خاطر جلوگیری از ابتلاء به حرام را یا نمی‌دانند و یا انگیزه لازم برای اقدام در این جهت را ندارند و

شدن جوانان در انتخاب همسر تأثیر بسزایی داشته است.

۴. تبلیغات در صداوسیما و فیلمها نیز بعضًا مخالف روش ازدواج دینی است، مانند: تأکید و اصرار بر استقلال جوانان در ازدواج و یا نمایش دادن رابطه و عشقهای آتشین قبل از ازدواج.

۵. اشتغال دختران نیز رو به فروزنی گذاشته است که هم انگیزه آنان را به خاطر استقلال اقتصادی برای ازدواج کم می‌کند و هم به خاطر کمبود شغل، مانع اشتغال و در نتیجه، مانع ازدواج مردان می‌شود.

۶. افسار تحصیل کرده و مورد احترام جامعه نیز از تأخیر ازدواج دفاع می‌کنند.

۷. بر سر راه ازدواج جوانان مشکلات اقتصادی و قانونی وجود دارد که امکان حل کامل آن در کوتاه مدت وجود ندارد.

۸ در خصوص نوجوانان، تا اوائل جوانی هیچ کس حتی خودشان هم صلاحیتشان را برای ازدواج قبول ندارند

حال که نیازمند هستند، اظهار بسیاری نیازی می‌کنند و جرئت اظهار نیاز ندارند.

۳. قوانینی در کشور وجود دارد که

به جای آن، شغل و مسکن مناسب و خرجهای سنگین را برای ازدواج لازم می‌پنداشند.

با رواج چند همسری و ازدواج موقت منافات دارد، مانند: شروط ضمن عقد، شرط رضایت همسر اول، منع مسافرخانه‌ها از پذیرش زوجین موقت، و ... .

هدف کلان: ایجاد امنیت و آرامش جنسی در جامعه

تحلیل وضعیت کنونی و آسیب‌شناسی ازدواج نشان می‌دهد که

۲. پایداری خانواده‌ها به حاضر عدم رعایت دستورات دینی مورد تهدید قرار گرفته است، مانند: رابطه قبل از ازدواج پسر و دختر یا حاکم شدن روابط قانونی به جای روابط اخلاقی به بهانه دفاع از حقوق زنان که نتیجه آن، تبدیل شدن محیط شیرین اخلاقی به محیط خشک قانونی است.

د. آسیب‌های ازدواج مجدد و موقت

۱. در خصوص مردان متأهل، اعتقاد راسخ زنان جامعه بر لزوم تک همسری است که به غالب مردان نیز سراابت کرده و آنها را نیز از مخالفان تبعی چند همسری قرار داده است و نتیجه آن، بی‌همسر ماندن میلیونها بیوه در سراسر کشور و رونق پیدا کردن بازار فحشا با مردان متأهل است.

۲. جو حاکم سبب پدید آمدن ریاکاری جنسی شده؛ یعنی افراد در عین

عملیات امنیت و آرامش جنسی در جامعه به راه

با عنایت به مراتب فوق، ضروری است نظام اسلامی ما برای رفع معضل جنسی و مشکلات تبعی آن و ایجاد

با عنایت به مراتب فوق، ضروری است نظام اسلامی ما برای رفع معضل جنسی و مشکلات تبعی آن و ایجاد

حلی اساسی و جامع در چارچوب دستورات دین مبین اسلام بپردازد.

اهداف

۱. ساماندهی ازدواج جوانان؛

۲. احیاء ازدواج دینی اعم از نوچوانی، مجدد و موقت؛

هدف اول: ساماندهی ازدواج جوانان

برای حل معصل ازدواج جوانان

باید از سویی حکومت، عزم لازم را بر حل این معصل داشته باشد و از سوی دیگر، حرکتی مردمی تحقق پذیرد تا این مشکل حل شود. برای ایجاد حرکت در مردم نیز اراده دولت و تبلیغات رسانه‌ها، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. از این رو اهتمام حکومت جایگاهی منحصر به فرد می‌باید.

دولت باید تشکیلاتی منسجم به وجود آورد تا با برنامه‌ریزی، سازماندهی، هماهنگ کردن قوای سه‌گانه و ارگانهای دولتی، زمینه پرداختن به این مهم به صورتی قانونمند فراهم آید و با تبلیغات

مؤثر رسانه‌ای زمینه مشارکت و ایجاد جنب و جوش در بین مردم حاصل گردد.

این تشکیلات که به نام ستاد ازدواج شکل می‌گیرد، کلیه اقدامات ممکن در ابعاد فرهنگی، قانونی، اقتصادی و ... را با استفاده از کلیه پتانسیلهای آماده شده مردمی و دولتی، جهت‌دهی و مدیریت می‌کند. چنانچه این حرکت محقق شود و حمایت مقام معظم رهبری را در پی داشته باشد، موجبات خوشبینی به نظام و حکومت اسلامی را فراهم می‌آورد. ان شاء الله!

محورهای فعالیت

برای دست‌یابی به هدف مذکور، پرداختن به سه محور اساسی ضروری می‌باشد:

۱. فرهنگی: اصلاح بینش عامه مردم نسبت به ازدواج؛
۲. اقتصادی: ایجاد سهولت در امور اقتصادی مربوط به ازدواج؛

۴. جرئت دادن به خانواده‌ها در خصوص اقدام برای ازدواج فرزندان و کاهش ترسهای موهوم. همچنین تأکید بر وعده الهی مبنی بر «إِن يَكُونُوا فَقَرَاءٌ يُغَنِّيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ»^۱ «اگر فقیر و تنگدست باشند، خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز می‌کند.»

۵. القاء فرهنگ برنامه‌ریزی خانواده‌ها جهت فراهم آوردن مقدمات ازدواج از طفولیت؛

۶. الگودهی در زمینه مسائل اقتصادی ازدواج، همانند: لزوم سادگی مراسمات و نحوه آن، خریدها، زندگی در جوار اولیاء یکی از زوجین، و تأمین مخارج زوجین در ابتدای زندگی توسط اولیاء؛

۷. تلاش در تغییر دید خانواده‌ها - که سعی در امتیازگیری از طرف مقابل دارند - به یکجا کردن امتیازها به نفع دختر و پسر؛

۳. قانونی: تدوین و پیگیری جهت تصویب قوانین مربوط به حمایت از ازدواج و رفع موانع قانونی.

راهکارها

راهکارهای محور اول

جهت آماده سازی و ایجاد فرهنگ ازدواج آسان که شامل مراحل قبل، شروع و ادامه زندگی منطبق با موازین و سفارشات دینی است، اقدامات ذیل باید تحقق یابد.

الف. فعال سازی خانواده‌ها در امر ازدواج از طرق ذیل:

۱. القاء ضرورت اقدام برای ازدواج فرزندان در خانواده‌ها با استفاده از آموزه‌های دینی؛

۲. بیان انحرافات اخلاقی، واکنشهای منفی روانی، و ... که به سبب تعسل در امر ازدواج فرزندان پدید می‌آید؛

۳. توجیه خانواده‌ها در خصوص حکم وجوب اقدام جهت ازدواج فرزندان، در صورت ابتلاء آنان به حرام؛

۷. سعی در ایجاد مطالبه مردمی از اولیاء، نسبت به اهمیت دادن به ازدواج فرزندان در حد امری مثل بیماری آنان؛
۸. کار فرهنگی در بساره ازدواج دوباره مجردانی که سابقه ازدواج دارند؛
۹. اطلاع‌رسانی عمومی درباره ازدواج‌های آسان و تحلیل و بررسی در خصوص آنها؛
۱۰. ترویج فرهنگ ساخت منازل مسکونی با قابلیت اسکان بیش از یک خانواده؛
۱۱. تبلیغ دیدگاه دینی در خصوص ارجحیت بیرون نیامدن زن از خانه در غیر ضرورت؛
۱۲. نقد افکار عامه مردم و تحصیل کرده‌ها، در زمینه لزوم بلوغهای چندگانه (جنسي، فكري، روانی، اجتماعي و...) برای ازدواج و بيان نظر دين در اين خصوص؛
۱۳. تبیین دوگانگی فرهنگی (رواج فرهنگ غربی در بساره سن ازدواج و
- ب. کار فرهنگی جهت آماده‌سازی جامعه در امر ازدواج از راههای ذیل:**
۱. حرکت در جهت تصحیح باورهایی که در امر ازدواج مانع ایجاد می‌کند، مانند: مقدم داشتن شغل و مسکن بر ازدواج؛
  ۲. تبیین مسائل ازدواج آسان دینی و ترغیب نسبت به آن؛
  ۳. ترغیب صالحان جامعه به وساطت برای ازدواج؛
  ۴. جا اندختن برتری ازدواج بر خود نگهداری در جامعه؛
  ۵. کار فرهنگی در جهت مذموم شمرده شدن تجرد در سطح جامعه؛ همان‌گونه که پیامبر اكرم صلی الله علیه و آله تجرد را مذمت کردند؛
  ۶. ایجاد فرهنگ مراجعة خانواده‌ها و افراد جهت همسریابی به بنیادهای ازدواج و مراکز همسرگزینی؛

- فرهنگ دینی در ممانعت از امیال جنسی و خود نگهداری) در جهت تهمت‌زدایی از دین؛
۱۶. بررسی موانع و عوامل تأخیر ازدواج و راهکارهای مربوط به هر کدام، از قبیل: عدم شناخت صحیح و همه جانبیه از ازدواج، راهیابی و دسترسی به بازار آزاد جنسی، ترس بعضی دختران نسبت به عدم اجازه شوهر برای کار کردن آنان، بدینی نسبت به عفاف دختران به خاطر وجود روابط آزاد، برخی ستهای غلط در ازدواج (مثلًاً تأخیر ازدواج به خاطر فوت اعضای خانواده یا اینکه تا وقتی بزرگ‌تر شوهر و یا زن نگرفته، کوچک‌تر حق ازدواج ندارد)، وجود روابط عاطفی شدید در بعضی از خانواده‌ها، کاهش فرهنگ ساده‌زیستی و قناعت، و ...؛
۱۷. ایجاد هفته ازدواج آسان در راستای تجدید شور و شوق مردمی؛
۱۴. ترغیب شخصیت‌های دینی، دولتی، علمی، بزرگان فامیل و ثروتمندان جهت برگزاری ازدواج آسان برای فرزندانشان؛
۱۵. پرداختن به مشکلات و پیامدهای ازدواج دیرهنگام در جهت ترغیب به ازدواج، از قبیل: کم شدن انعطاف‌پذیری به علت ایجاد ثبات در صفات و شخصیت، کم حوصلگی، پرخاشگری، ایجاد مشکلات برای فرزندان آتی به علت عدم نشاط والدین، ورود به زندگی مشترک با افسردگی، ناتوانی جنسی بعد از ازدواج به خاطر انحرافات جنسی قبل از آن، پدید آمدن عقده‌ها، بزه کاریهای جنسی، خودارضایی، از دست دادن طراوت، زیبایی و شور جوانی، احساس ناراحتی و افزایش نگرانی از حالت بلا تکلیفی، تصمیم به عدم ازدواج،

۶. لزوم انجام خواستگاری با اشراف خانواده به لحاظ احتمال تزلزل در ازدواج در صورت داشتن رابطه بدون اطلاع اولیاء (به خاطر ایجاد بدینی نسبت به عفت قبل از ازدواج همسر) و همچنین به لحاظ استفاده از تجارب ذی قیمت آنان؛
۷. بررسی مقدار لازم شناخت دختر و پسر از یکدیگر؛
- ۸ ارائه الگوی تحصیل بعد از ازدواج جهت رفع تناقض تحصیل و ازدواج؛
۹. تعديل توقع دختران در لزوم همسان و با بالاتر بودن تحصیلات همسر آینده؛
۱۰. تبیین احکام دینی در خصوص مسائل جنسی؛
۱۱. القاء این مطلب که دوری از اسباب تحریک جنسی بهترین راه آرامش قبل از ازدواج است؛
۱۲. بررسی پیامدهای ارتباط آزاد دختر و پسر، مانند: تزلزل در ازدواج و
۱۸. ارائه الگوی دینی برای نحوه ایجاد شادمانی حلال و انجام مراسم عروسی بر اساس موازین اسلام.
- ج. کار فرهنگی در مورد جوانان از طرق ذیل:
۱. اصلاح بینش جوانان در خصوص موضوعات مربوط به ازدواج، مانند: اصل ازدواج، انتخاب همسر، مضرات انحرافات جنسی، و ...؛
  ۲. ترویج فرهنگ کار و تلاش و دوری از راحت‌طلبی و میل به کارهای پرزرق و برق؛
  ۳. قرار دادن بیشترین سرمایه ترغیبی روی تازه جوانان؛
  ۴. تعديل نگرش هراس‌گونه جوانان در اقدام به ازدواج، به خاطر عدم موفقیت دیگران و توصیه بیش از حد به دقت در انتخاب؛
  ۵. کار فرهنگی در جهت تعديل توقعات بالای جوانان نسبت به شرائط همسر؛

کارگیری تازه متأهلان در مشاغل مختلف؛
- زیاد کردن تفاوت حقوق متأهل و مجرد؛
- افزایش وامهای استغال به متأهلان تا دو برابر نسبت به مجردان؛
— اعطای کمک هزینه و وام با سرسید اقساط بعد از استغال؛
— ایجاد صنایع اشتغال‌زا توسط صاحبان سرمایه؛
— ایجاد اشتغال برای سربازان متأهل

بدینی شوهر به طور مداوم (اگر منجر به ازدواج شود) و عدم قبول ازدواج با دختران بی‌پروا؛ چه اینکه بسیاری از پسران حتی با دختری که دوست خودشان بوده، حاضر به ازدواج نیستند.

راهکارهای محور دوم (اقتصادی)

قبل از ورود به راهکارها، پیشنهاد می‌شود ریاست محترم جمهور به کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمانها و دستگاهها ابلاغ کند که به تناسب توانمندیهای سازمانی، پیشنهادات خود را برای کمک به امر ازدواج ارائه کنند. سپس ستاد ازدواج جهت ایجاد جایگاه قانونی برای مواردی که نیاز به پیگیری دارد، اقدام کند.

همچنین در این طرح مواردی به شرح ذیل پیشنهاد می‌شود که توسط دولت و غیر آن جامه عمل می‌پوشد که در بعضی موارد، ستاد ازدواج نقش ترغیب کننده را ایفاء می‌کند.

۲. در مورد مسکن

بروزه ساخت زمان بندی شده مسکن در قالب خوابگاههای متأهله و مجتمعهای آپارتمانی تک اتاقی استیجاری و ملکی توسط دولت با در

1. در مورد شغل
— ایجاد زمینه جهت اولویت به

اختیار دادن زمین و دیگر کمکهای ممکن و با یاری از مردم به واسطه کمکهای نقدی، کاری و جنسی (وسائل مورد نیاز ساختمانسازی) و ثبت نام از متاهلان با پیش پرداخت نازل و وام دولتی درازمدت پس از استقرار در منزل؛

- کمک به تأمین مسکن کارکنان تازه متاهل مراکز دولتی توسط آن مراکز در طی زمانی مشخص، همانند: خانه‌های سازمانی و ساخت مسکن برای آنان و ...؛

- فراهم آمدن تسهیلات رایگان نسبت به تغییر کاربری ساختمان (موقعت یا داشم) برای زندگی تازه متاهلان همراه خانواده؛

- کمک صاحبخانه‌ها به ازدواج جوانان با تخفیف زیاد در اجاره؛

- تقبل پرداخت اقساط وام مسکن تازه متاهلان از جانب خویشاوندان و یا خیرین؛

۳. در مورد هزینه‌های ازدواج

- تقبل خرج برگزاری مراسم متوسط در تالار یا منزل توسط خیرین؛

- تقدیم هدایای نقدی قابل توجه توسط مدعوین به جای هدایای غیرنقدی کم اهمیت؛

- فروش قسطی با اقساط بلندمدت و سود کم لوازم خانگی توسط کارخانه‌ها و فروشنده‌گان لوازم منزل؛

- اعطای بن جهیزیه توسط خیرین؛
- ممانعت اطرافیان از خرید هدیه توسط خانواده عروس و داماد برای آنان؛

- اعطای بن کالا و هدیه و وام مناسب با خرجهای ازدواج بعد از برقراری عقد،

توسط دولت؛
- شروع زندگی در جوار خانواده یکی از زوجین و تأمین مخارج آنها تا زمان خودکفایی.

۴. اموری که حمایت از امر ازدواج محسوب می‌شود:

- ایجاد مؤسسات دولتی و مردمی برای حمایت اورژانسی اقتصادی قبل و بعد از ازدواج؛

- حمایت مالی از یک یا چند خانواده توسط فرد یا افراد خیر؛

- کاهش خرجهای تجملی و غیرلازم از ناحیه خانواده‌ها و فراهم کردن اسباب اقتصادی ازدواج فرزندانشان؛
- تخصیص قسمتی از درآمد به امر ازدواج جوانان، همانند: اجازه کسر کردن خودکار در صدی از حقوق ماهیانه به بانک از جانب حقوق بگیران، جهت واریز کردن به حساب ازدواج یا اجازه برداشت خودکار ماهیانه به بانک از جانب تجار و کسبه؛
- حمایت اقتصادی مراکز دولتی از ازدواج فرزندان کارکنان؛ **ازدواج فرزندان کارکنان؛ مراکز حقیقت فرم پژوهش علمی**
- وقف اماكن و اموال و سود حاصل از تجارت جهت ازدواج جوانان؛
- اعطای وام کارگشا با اقساط طولانی توسط خیرین (اشخاص و نهادها) به شکل حساب مسدودی به جای کمکهای بلاعوض؛
- برگزاری برنامه‌های سودآور، مثل: نمایشگاه، مسابقه، و ... به منظور کمک به ازدواج جوانان؛
- بانکها جهت بازکردن حساب ازدواج بعد از تولد بچه و پس انداز ماهیانه با هدف گرفتن تسهیلات در هنگام ازدواج برنامه ویژه‌ای طراحی کنند (البته لازم است حدود شرعی آن هم رعایت شود)؛
- بیمه ازدواج فرزندان کارگران و کارمندان مثل بیمه بازنشستگی (دولت فرزندان کارکنان خود را بیمه ازدواج کند و حق آن را از حقوق کسر کند)؛
- بیمه‌های خصوصی ازدواج ایجاد شود؛
- دادن الگوی زندگی تازه متاحلان همراه خانواده (منزل به گونه‌ای طراحی و ساخته شود که امکان زندگی کنار خانواده پس از ازدواج باشد)؛
- انجام فعالیتهای اقتصادی به نفع فرزندان، همانند سرمایه‌گذاری در بازار بورس به نام آنان؛

— امکان انتقال دانشجو به محل زندگی همسر و یا والدین.
ب. دانشآموزان

— اولویت متأهله‌ین در کنکور و پذیرش دانشگاهها:

— اصلاح قانونی مواردی که با سهولت انجام ازدواج منافات دارد، مانند: اخراج دختران ازدواج کرده از مدارس.

۲. اقدامات در مورد سربازان متأهل

— تخفیف با کم کردن ساعت خدمت مجموعه تلاش‌ها، پیگیریها و پیشنهادهای قانونی ستاد به شرح زیر است:

— پرداختن حقوق متناسب با خوجهای زندگی؛

— فراهم آوردن امکان اشتغال در دوران سربازی به وسیله ایجاد شغل در محل خدمت؛

— بخسودگی یک سال از خدمت سربازی متأهلهان (این امر سبب می‌شود جوانان در سنین پایین به ازدواج رو

— فراغیری تدریجی مهارت‌های شغلی مورد علاقه توسط نوجوان در کنار تحصیل.

راهکارهای محور سوم (قانونی)

کمکهای دولتی تاکنون پشتوانه قانونی نداشته است؛ لذا اقدامات لازم دولت درباره ازدواج باید به صورت قانون درآید و پیگیری اجرای آن به ستاد سپرده شود؛ به طوری که ستاد به عنوان ارزیاب و ناظر بر کلیه ارگانهای عمل کننده اقدام کند و آنها ملزم به پاسخ‌گویی باشند.

۱. اقدامات در مورد تحصیل

الف. دانشجویان

— مرخصی ازدواج؛
— پرداخت کمک هزینه توسط دانشگاه و بازپرداخت در طول دوران اشتغال؛

— اشتغال؛

— .

- آورده و به انحرافات جنسی مبتلا نشوند).
- ### ۳. اقدامات در مورد مسائل اقتصادی
- اقدام در مورد بند اول، دوم، سوم، چهارم و هفتم بخش اقدامات مربوط به شغل؛
  - اقدام در مورد بند اول، پنجم، هفتم و دهم بخش اقدامات مربوط به حمایت ازدواج؛
  - اقدام در مورد بند اول، دوم و سوم بخش اقدامات مربوط به مسکن؛
  - اقدام در مورد بند دوم از قسمت «ج» مربوط به بخش تشکیل بازوی اقتصادی.
- ### اقدامات اجرایی ستاد
- مواردی که در بخش اقتصادی ذکر شد، مربوط به ترغیب و وادار کردن نهادهای دولتی و مردم است که توسط ستاد جهت استفاده و به کارگیری پتانسیلهای موجود انجام می‌گیرد و اقدامات اجرایی که در این قسمت آمده،
- اموری است که ستاد تحقق آن را مباشرتاً و بدون واسطه به عهده می‌گیرد.
- #### ۱. تشکیل بازوی اقتصادی جهت:
- الف. موارد پیش‌بینی نشده اورژانسی که به خاطر خلاً قانونی یا نارسایی برنامه‌ریزی دستگاههای مسئول و یا ... ایجاد می‌شود؛
- ب. کمکهای ویژه به ازدواج و تشکیل زندگی افراد کم‌بصاعث؛
- ج. جبران کمبودهای مالی احتمالی در طول زمان از راه:
- کمکهای مردمی به حساب ستاد ازدواج؛
- کمکهای دولتی، مثل: بودجه و تخصیص بخشی از مالیات اجناس و درصدی از سود کارخانجات؛
- کارهای اقتصادی سودآور، همانند: تأسیس فروشگاه، کارخانه و راهاندازی پروژه با انتشار اوراق مشارکت مردمی، گرفتن سود بعضی از کارخانجات دولتی،

- بخواهند راه اندازی ازدواج آسان را مدیریت کنند؛**
- ۹. کمک در راستای امر همسریابی از راههای زیر:**
- ایجاد واحد همسریابی؛
  - هماهنگ سازی و خطدهی به بنیادهای ازدواج؛
  - انجام همسریابی از راه اینترنت؛
  - ایجاد مراکز رسمی همسریابی به همراه محلی جهت انجام صحبتی های مقدماتی در دانشگاهها (یا قراردادن شعبه‌ای از ستاد در دانشگاهها)؛
  - ترغیب نسبت به تأسیس مراکز همسریابی.
- ۱۰. پرداختن به مشاوره قبل و بعد از ازدواج از راههای زیر:**
- ایجاد واحدهای مشاوره؛
  - نقد فرهنگی مشاوره های موجود که در آن گاهی تأکید بر دققت، باعث منصرف شدن افراد از اصل ازدواج و یا عیب گیری شده است؛
- سرمایه گذاری کردن و استفاده از سود آن و گرفتن امتیاز واردات بعضی اقلام و ... .**
- ۲. تشکیل حساب ازدواج جهت واریز کمکهای مردمی؛**
- ۳. برقراری ارتباط خاص با افراد متمول و خیر جهت هرگونه کمک کلان به ازدواج؛**
- ۴. خبررسانی و گزارش دهنده فعال به مردم در زمینه کمکهای آنان و محل مصرف آن و پیشرفت کار در جهت جلب اطمینان؛**
- ۵. گماردن بازرسان و ناظران موردن اعتماد جهت نظارت بر پیشرفت کارها؛**
- ۶. اطلاع رسانی در باره مراکزی که به تازه متأهلان خدمات ارائه می کنند؛**
- ۷. مدیریت و راه اندازی ازدواج های آسان و پشتیبانی از ازدواج های انجام شده؛**
- ۸. خط دهنی و هماهنگ سازی و کمک به افراد و نهادها و مراکزی که**

- ایدز، نقد نظرات غربی در عدم صلاحیت نوجوانان برای ازدواج و تصویر شدت فشاری که بر آنان به خاطر محرومیت از ازدواج وارد می‌شود (افسردگی و ...);
۲. ترویج تعدد زوچات از راه نشان دادن زندگی‌های چند همسری موفق در فیلم‌های تلویزیون بدون اظهار نظر و برخورد عادی در فیلم نسبت به این امر (چند همسری) مانند قضیه تک همسری؛
۳. استفاده از اهرم بیان واقعیات در مقابل مخالفان اصلی (زنان شوهردار) از جمله: کثرت زنان بیوه و دختران مازاد بر دیبرستان از طریق ممکن جلوه دادن آن در فیلمها ولو در قالب طنز؛
۴. ترویج ازدواج نوجوانی در دوران دیبرستان و ماندن هر یک از عروس و داماد در منزل پدر تا عروسی؛
۵. ترغیب شخصیتها و افراد تاثیرگذار به طرح تعدد زوچات در خانواده؛ نسبت به انجام ازدواج فرزندانشان در تور علو^۵. ایجاد جمعیتهای دفاع از ازدواج نوجوانی و نشر اخبار مربوط به آن؛
۶. اطلاع رسانی در مورد ازدواجهای زنان بیوه؛
۷. توصیه نسبت به ترجیح چند همسری با جلب رضایت همسر اول؛
۸. اطلاع رسانی در مورد خانواده‌های دارای تعدد زوچات که موفق بوده‌اند (در ایران و خارج) و پخش گزارش و مصاحبه و نقد و بررسی.
- راهکارهای محور دوم (ترویج تعدد زوچات)**
۱. تکیه تبلیغی بر جمیعت میلیونی بیوه‌ها و لزوم خانواده‌دار شدن آنها؛

۱. الگودهی در مورد چند همسری بر اساس زندگی زنها در کنار هم در یک منزل؛

۲. ساخت فیلم در مورد تعدد زوجات موفق برگرفته از داستانهای واقعی و همچنین از مناطقی که تعدد زوجات در آنجا مرسوم است.

راهکارهای محور سوم (ترویج ازدواج موقت)

باید طوری فعالیت شود که کنار بازار حرام، بازار حلال برای همه نیازمندان جنسی باز شود؛ لذا لازم است از هرگونه امکان حلال در این جهت استفاده شود. عمدۀ مشکل در باب ترویج ازدواج موقت، عدم تطبیق فرهنگ عامه با فرهنگ دینی در این زمینه است. اکثر راهکارهای در نظر گرفته شده در این قسمت، در جهت اصلاح بینش و فرهنگ عامه مردم نسبت به ازدواج موقت می باشد. همچنین مواردی به صورت اجرایی و قانونی در راستای تسهیل و رواج این امر نقش دارند که در چند بند

آورده می شود. بنابراین، راهکارها به دو قسمت فرهنگی و غیر فرهنگی تقسیم می شود.

الف. راهکارهای فرهنگی ازدواج موقت

۱. از مشکلاتی که بر سر راه رواج متعه هست، وجود تقاضای زیاد و عرضه کم است؛ یعنی زنان بیوه کمتر به متعه راضی می شوند. بنابراین، لازم است زنان بیوه از طرق مختلف (مانند: بیان واقعیت‌های جامعه و پیامدهای عدم ارضاء جنسی از راه حلال، رد تصور عمومی نسبت به ناپاک بودن آنان که متعه شده‌اند و ...) به ازدواج موقت ترغیب شوند؛

۲. سعی در جرئت دادن به نیازمندان، اعم از: دختران و پسران و مردان متأهل در اظهار نیاز و اقدام برای متعه؛

۳. تبلیغ در مورد متعه دختران و پسران به عنوان راهکار اورژانسی برای آنان که به حرام مبتلا می شوند یا در رنج

عمده مشکل در باب ترویج ازدواج موقت، عدم تطبیق فرهنگ عامه با فرهنگ دینی در این زمینه است.

و ناراحتی به سر می‌برند و انعکاس این مطلب در فیلمها؛

۴. دفاع از متعه دختران و پسران و متأهلان با استفاده از اهرم بیان واقعیات موجود در روابط حرام؛

۵. انجام پژوهش و آمداده کردن مطالب در جواب شباهات مخالفان فکری متعه و جهت پیرایه‌سازی فرهنگ ازدواج موقت از خرافات و تحریفات؛

۶. برقراری ارتباط با ارباب مطبوعات در جهت ترویج متعه به عنوان راهکار اورژانسی؛

۷. شروع ترویج تدریجی متعه در فیلمهای تلویزیون از جایی که مردم قبول دارند و تحت عنوانی که می‌پذیرند؛ مثلاً

متعه دوران نامزدی تحت عنوان صیغه محرومیت؛

۸. به صورت فیلم درآوردن داستانهای واقعی در مورد متعه؛

۹. ساختن فیلمهایی که رواج متعه در بین مسلمانان اروپا را نمایش می‌دهد؛

۱۰. پیشنهاد اجرای صیغه موقت بین

کسانی که مجردند و نقش زن و شوهر را در فیلمها بازی می‌کنند؛

۱۱. اطلاع‌رسانی در مورد ازدواج‌های

موقت و پخش تجربیات موفق افرادی که

متعه کرده‌اند؛ خصوصاً در سایت اینترنت؛

۱۲. باز کردن بحث متعه در دانشگاهها و رایزنی و ترویج و راهاندازی انجام متعه در آنجا و شروع کار از دانشگاههای پزشکی و هنر؛

۱۳. ارائه رهنمود به مراکز مشاوره در

زمینه توصیه به متعه در هنگام افتادن به حرام؛

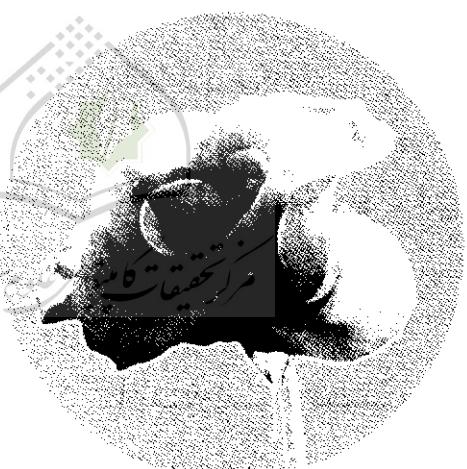
۱۴. کمک و خطدهی جهت تشکیل متعه؛
جمعیتهای حامی ازدواج موقت؛
۱۵. تلاش در جهت راضی کردن افراد ذی نفوذ جامعه برای معامله کردن آبروی خود با خدا در جهت ترویج
۱۶. چاپ و پخش احکام متعه و ثواب آن؛
۱۷. انتشار آیات و روایات مربوط به آثار سوء اعمال حرام در دنیا و آخرت، از نگاه حرام گرفته تا عمل شنیع زنا، و توصیه به تبدیل کردن رابطه حرام به حلال.

ب. راهکارهای غیرفرهنگی ازدواج

۱. ایجاد محضرهای مستقل جهت ثبت ازدواجهای موقت؛

۲. ایجاد بنیادهای ازدواج دائم و موقت؛

۳. ایجاد مرکز متعه و صیغه زنان یائسه؛

۴. ایجاد شبکه کامپیوتروی سراسری
جهت ثبت ازدواج‌های موقت و
جلوگیری از ازدواج در زمان عده؛
۵. ایجاد اماکنی برای سکونت چند
روزه کسانی که برگه ازدواج موقت
دارند؛
۶. قانونی کردن اسکان دارندگان برگه
ازدواج موقت در مسافرخانه‌ها و هتلها؛
۷. اختیاری شدن ثبت متعه در
شناستامه.

راهکارهای محور چهارم (رفع موائع احیاء ازدواج دینی)

۱. پرهیز از تبلیغ علیه ازدواج دینی
(متعه، تعدد زوجات و ازدواج نوجوانی) در
فیلمهای سینما و صداوسیما؛
۲. جلوگیری از تکیه بر عشق پیش از
ازدواج و نشان دادن روابط دختر و پسر در
فیلمها؛
۳. تبلیغ در باره اقدام خانواده‌ها برای
خواستگاری و بررسی پیامدهای
خواستگاری مستقل پسران یا دختران؛
۴. حذف موارد اظهار عدم تمایل به
ازدواج و تمایل به درس خواندن در فیلمها؛

۵. مقابله با نظرات غیر دینی و وارداتی از غرب در مورد ازدواج؛
 ۶. بررسی آثار مخرب فمینیسم در رسانه‌ها.

راهکارهای محور پنجم (انجام اصلاحات قانونی)

- الف. سیاستهای مربوط به کار فرهنگی در مورد ازدواج (اعم از ازدواج جوانی، نوجوانی، وقت و مجدد)
۱. باید ارزش‌های دینی در مقابله با فرهنگ جامعه زیر سوال برود؛
  ۲. باید راهکارها کارآیی لازم را جهت تحقق اهداف طرح داشته باشد؛
  ۳. باید اقدامات به صورت مکرر و مستمر تا نیل به اهداف منظور ادامه باید؛
  ۴. با هر قشر از راه مناسب برخورد شود (عقلی، احساسی، تعبدی)؛
  ۵. قدمهای بعدی بر اساس بازخورد در برنامه‌ها انجام شود؛
  ۶. جهت‌گیری کلی راهکارها باید در جهت تکثیر و سهولت انجام ازدواج و سخت شدن راههای حرام باشد.
- ب. سیاستهای مربوط به کار فرهنگی در مورد ازدواج نوجوانی، وقت و مجدد

۱. اصلاح قانونی مواردی که با سهولت انجام ازدواج دینی منافات دارد، مانند: لزوم ارائه شناسنامه برای اسکان زوجین وقت در مسافرخانه‌ها، لزوم اخذ اجازه همسر اول جهت ازدواج مجدد، لزوم درج متعه در شناسنامه، و...؛
 ۲. اصلاح نظام آموزشی و سربازی کشور در جهت سهولت ازدواج نوجوانی.

سیاستها

برای شروع به کار فرهنگی در امر احیاء و ترویج ازدواج‌های دینی، ضروری است اموری را در نظر بگیریم که در صد موفقیت در این راه را بالا ببرد. این امور به شرح ذیل می‌باشد:

۱. کار باید به دو صورت تلویحی و تصریحی انجام شود. فضای کار ضریح، عمدتاً اینترنت است و در صورت امکان، شبکه تلویزیونی ماهواره‌ای خصوصی که بسیاری از نیازمندان یا اعداء از مخالفان، طالب و مشتری آن هستند.
۲. کار تلویحی و تدریجی که در سطح کشور انجام می‌شود، باید از طریق رسانه‌های عمومی انجام شود، مانند: مطبوعات، صداوسیما و سینما. این کار (مردان) در چند همسری، به موافق یا لائق ساخت؛
۳. شروع برنامه هم می‌تواند به صورت آرام و تدریجی و به شکل فوق صورت گیرد و هم می‌تواند با ایجاد موج استدلالی در برابر قشرهای تحصیل کرد.
۴. تکیه بر بیان واقعیات مربوط به عدم پاسخ‌گویی به نیازهای جنسی و ارائه راهکار دینی برای آن؛
۵. سعی در ایجاد جریانهای حزبی – تشکیلاتی جهت مخالفت با فرهنگ خرافی موجود در جامعه در زمینه ازدواج، مانند: جمعیت دفاع از زنان بی‌همسر و ...؛
۶. سعی در تبدیل مخالفان بعضی مطبوعات، صداوسیما و سینما. این کار (مردان) در چند همسری، به موافق یا لائق ساخت؛
۷. نقد باورهای فرهنگی حاکم بر جامعه، اعم از: سنتها و افکار غیردینی وارداتی و بیان باورهای دینی در قبال آن؛
۸. تکیه بیشتر بر روش‌های احساسی تا مباحث عقیدتی برای عامه مردم به‌ویژه برای بانوان؛
۹. تکیه بر روش‌های منطقی و استدلالی در برابر قشرهای تحصیل کرد.